Bijlage 2: Motivering van de besluitvorming over de toolbox Gastvrije Waaldijk, 08-08-2022

Het advies is opgesteld volgens de opbouw van de kwalitatieve analyse van de multistakeholdersessie verkeersveiligheid in bijlage 1, gericht op paragraaf 3.5 'Perspectief op het huidige plan' en verder. Om een navolgbare ordening aan te brengen zijn de *schuin geschreven componenten* als vertrekpunt genomen en zoveel mogelijk geclusterd. Deze componenten zijn ingebracht door gebruikers én verkeerskundigen en geeft daarmee richting aan het perspectief. In de behandeling van elke component is de gerelateerde inbreng uit de voorgaande paragrafen uit de analyse meegenomen. De inhoud uit de subparagrafen 3.5.2 t/m 3.5.9. is samengevat weergegeven. Paragraaf 3.7 'Wensbeelden verkeersstromen' past niet in deze aanpak en is daarom in zijn geheel opgenomen.
Daarnaast is in de indeling van het advies een onderscheid gemaakt tussen componenten die over de weginrichting gaan en binnen de scope van Gastvrije Waaldijk vallen en over de componenten daarbuiten, zoals verkeersstromen en verkeersgedrag. Het resultaat is weergegeven in de onderstaande tabel.

Component (paragraaf)	**Scope GVWD**	**Advies**	**Motivering / toelichting**
3.3.1 Perceptie veilige dijkweg			
Snelheid remmende maatregelen (8)	Binnen	Opnemen in toolbox	Zie 3.4 '*Snelheid remmende maatregelen (voor gemotoriseerd verkeer)*'
Zichtbaar zijn (3)	Buiten	N.v.t.	Zichtbaarheid van verkeersdeelnemers valt buiten de scope van Gastvrije Waaldijk. Openbare verlichting is een zaak van de gemeentes. Zie ook 3.4 'Verlichting'
Je plaats innemen als fietser/voetganger (2)	Buiten	N.v.t.	Iedere gebruiker is te gast op de dijk en zal zich als een gast moeten gedragen. Dat betekent rekening houden met en oog hebben voor elkaar. Het beïnvloeden van gedrag van gebruikers, waaronder fietsers/voetgangers, valt buiten de scope van Gastvrije Waaldijk
3.4 Nodig voor een veilige dijkweg			
Voor alle soorten verkeer			
Duidelijke weginrichting	Binnen	Onderdeel toolbox	Een duidelijke weginrichting voorkomt verwarring. Gastvrije Waaldijk heeft een rustig, eenvoudig en **overzichtelijk** wegbeeld; de nadruk ligt op het omringend landschap, niet op drukke signaleringen op het wegdek. De grasbetontegel en de Waalband zorgen van zichzelf al voor verkeersbegeleiding, **het toevoegen van witte strepen/reflectoren ('kattenogen' mogen ook niet volgens Natura-2000) is dubbelop**. Volgens de CROW-richtlijnen zijn

Component (paragraaf)	Scope GVWD	Advies	Motivering / toelichting
			markeringen bij erftoegangswegen type II smaller dan 4,5 ook **niet gewenst**. Uiteraard kunnen wegmarkeringen (zoals bij kruisingen, onoverzichtelijke bochten) worden toegepast waar dit noodzakelijk is. Op enkele locaties is de wegbreedte meer dan 4,5 m en is belijning volgens de CROW richtlijnen gewenst, in combinatie met verkeersintensiteiten. **Zijstraten en erftoegangen worden duidelijk onderscheidend herkenbaar** door de loop van de betonbanden..
Snelheid remmende maatregelen (voor gemotoriseerd verkeer)	Binnen	Opnemen in toolbox	De toolbox Gastvrije Waaldijk voorziet in plateaus bij kruisingen en **drempels** om de snelheid te beperken. Op locaties met bebouwing dicht op de dijk kan er bezwaar zijn tegen drempels. Indien de verkeersintensiteit hoog genoeg is, kunnen **versmallingen** een goed alternatief zijn voor drempels. Het advies is om versmallingen op te nemen in de toolbox Gastvrije Waaldijk. Toepassing kan lokaal worden beoordeeld. Klinkers zijn niet wenselijk als snelheid remmende maatregel, enerzijds omdat losse klinkers niet aan de waterveiligheidseisen voldoen, anderzijds omdat klinkers extra geluidsbelasting opleveren.
Voldoende breed om elkaar te passeren / andere verkeersdeelnemers te laten passeren / voldoende ruimte / juiste wegbreedte	Binnen	Lokale afstemming	De kruinbreedte van de dijk bepaalt de maximaal beschikbare ruimte. De benodigde breedte van de weg is afhankelijk van typen verkeersdeelnemers en verkeersintensiteit en is daarmee afhankelijk van de lokale situatie (maatwerk). Speciale **passeervakken** zijn hiermee niet nodig.
Goed asfalt	Binnen	Onderdeel toolbox	Er wordt standaard asfalt toegepast dat aan de CROW normen voldoet.
Verlichting	Buiten	N.v.t.	Verlichting is geen aangelegenheid van de Gastvrije Waaldijk, gemeentes kijken lokaal wat er nodig is aan verlichting langs de dijkweg.
Aanvullend voor beroepsverkeer			

Component (paragraaf)	Scope GVWD	Advies	Motivering / toelichting
Stevige bermen	Binnen	Onderdeel toolbox	Een grasbetonstrook aan de landzijde voorkomt dat de grasmat aan de binnenzijde kapot gereden wordt door uitwijkend verkeer. Door de grasbetonstrook is de dijk beter beschermd tegen erosie door overslaand water tijdens extreme hoogwateromstandigheden. Uit gezamenlijk onderzoek naar de verschillende soorten grasbetonstenen zijn vanuit verkeersveiligheid en waterveiligheid vier typen geschikt gebleken. Deze typen zijn nader onderzocht en beoordeeld op een aantal kenmerken, waaronder geluidoverlast, duurzaamheid en onderhoudbaarheid. In de afweging bleek de Nokkentop-V-tegel Vlak de beste keuze. De betonnen Waalband aan de rivierzijde is feitelijk een grasbetontegel zonder gaten. Zowel grastontegel als Waalband worden goed gefundeerd, zodat kans op beschadiging geminimaliseerd wordt.
Geen onduidelijkheid over waar de berm begint	Binnen	Onderdeel toolbox	Zowel grasbetontegel als Waalband vormen de overgangszone tussen de groene berm en de asfalt rijweg.
Aanvullend voor fietsers en wandelaars			
Gemotoriseerd verkeer ontmoedigen	Buiten	Niet opnemen toolbox	Veel omwonenden zouden het gemotoriseerd verkeer op de dijk willen terugdringen. Ook VVN noemt het weren van niet-noodzakelijk autoverkeer als verreweg de belangrijkste maatregel om de veiligheid voor fietsers en voetgangers te bevorderen. Dat kan op allerlei verschillende manieren. Voorbeelden genoemd: **knip in de weg, snelheidszones, asverspringing, verkeer via de 'hoofdweg'**. Uitgangspunt voor de Gastvrije Waaldijk is echter dat de dijk beschikbaar moet zijn voor alle weggebruikers, zoals ook in de huidige situatie het geval is (zie ook de alinea over 'auto te gast' in het advies aan bestuurders). Het afsluiten van de dijk voor bepaalde verkeerstypen of het instellen van beperkende verkeersmaatregelen zullen effect hebben op het omliggende

Component (paragraaf)	Scope GVWD	Advies	Motivering / toelichting
			wegenstelsel. Het valt daarmee buiten de scope van Gastvrije Waaldijk om dit te onderzoeken.
Oversteekmogelijkheden	Binnen	Opnemen in toolbox	Veilige oversteekplekken kunnen lokaal worden toegepast. Per gemeente zal worden bepaald waar het passend is om veilige oversteekplekken te maken, bijvoorbeeld daar waar struinpaden de dijk kruisen. Het advies is om oversteekplekken op te nemen in de toolbox Gastvrije Waaldijk. Toepassing kan lokaal worden beoordeeld.
Separaat fiets-/wandelpad	Buiten	Niet opnemen toolbox	De weg op de dijk is te smal voor aparte wandel-/fietsstroken, er zou geen volwaardige strook voor auto's meer over blijven. Iedere gebruiker is te gast op de dijk en zal zich als een gast moeten gedragen. Dat betekent rekening houden met en oog hebben voor elkaar. De boulevards (= verbrede Waalband) bieden de voetgangers wel meer comfort, maar kunnen niet gezien worden als volwaardig voetpad.
Herkenbaar wegprofiel voor 30 en 60 km zones	Binnen	Onderdeel toolbox	De rijloper van grijs asfalt zorgt voor een rustig en duidelijk wegbeeld, met aandacht voor wegmarkeringen op plaatsen waar ze nodig zijn. Om onderscheid te maken tussen binnen en buiten de bebouwde kom wordt binnen de bebouwde kom een lichtere grijstint gehanteerd dan buiten de bebouwde kom. Tevens zijn overgangen tussen binnen en buiten de bebouwde kom gemarkeerd volgens de CROW-richtlijnen.
Passende bermverharding	Binnen	Onderdeel toolbox	Zie 'Stevige bermen'.
Uitwijkmogelijkheden	Binnen	Onderdeel toolbox	Bij bepaling van de breedte van de weg wordt rekening gehouden met elkaar passerende verkeersdeelnemers. De grasbetontegel en de Waalband bieden ruimte om uit te wijken indien nodig.
3.5 Perspectief op het huidige plan			
3.5.1. Componenten die in het huidige plan missen en in 3.4 nog niet zijn behandeld			

Component (paragraaf)	Scope GVWD	Advies	Motivering / toelichting
Duidelijk en consequent voorrang (5)	Binnen	Onderdeel toolbox	Alle kruisingen van openbare wegen op de dijk zijn gelijkwaardige kruisingen (rechts voorrang). Bij particuliere op- en afritten wordt een markering (doorgetrokken streep) aangebracht om aan te geven dat het verkeer op de dijk voorrang heeft.
Rustpunten	Binnen	Onderdeel toolbox	Belangrijk onderdeel van de Gastvrije Waaldijk zijn de rustpunten/belevingspunten.
Obstakels langs de weg (parkeren langs de dijk)	Binnen	Toestaan	Parkeren in de berm langs de dijk is over het algemeen toegestaan en kan snelheidsremmend werken.
3.5.2 Aandachtspunten voor het plan			
Hoort de betonrand bij de weg?	Binnen	Onderdeel toolbox	De betonrand (Waalband) behoort niet tot de rijbaan. De betonrand maakt net als de grasbetonsteen deel uit van de berm van de weg. De betonrand heeft een afwijkende kleur en is grof afgewerkt en biedt ruimte voor passages.
Waar moeten wandelaars veilig lopen?	Binnen	Onderdeel toolbox	Wanneer wandelaars op de dijk willen lopen, kunnen ze gebruik maken van de Waalband en de boulevards (verbrede Waalband), of gebruik maken van de struinpaden (indien aanwezig) De wet (RVV1990) stelt dat de plaats van de voetganger op de weg, bij afwezigheid van trottoir en fietspad, de berm dan wel uiterste zijde van de rijbaan is.
Waarom geen belijning en verlichting?	Binnen (belijning) Buiten (verlichting	Onderdeel toolbox	Belijning is voor een dergelijke type weg niet nodig, verstoort het rustige beeld. Belijning kan volgens experts ertoe leiden dat er harder gereden gaat worden. Belijning/markering wordt wel toegepast bij particuliere op- en afritten om de voorrangssituatie helder te maken. Verlichting wordt bepaald door de gemeenten.
Waarom geen fietsstroken?	Buiten	Niet opnemen toolbox	De weg op de dijk is te smal voor fietsstroken, er zou geen volwaardige strook voor auto's meer over blijven.
Waarom geen rekening houden met toekomstige veranderingen in verkeer en aantal weggebruikers?	Buiten	Niet opnemen toolbox	Over het algemeen ligt de intensiteit van verkeersdeelnemers op de dijk relatief laag en is er ruimte voor toename van verkeersdeelnemers. Wanneer er bewust gestuurd gaat worden op veranderingen (bijv. reductie gemotoriseerd verkeer), dan heeft dit

Component (paragraaf)	Scope GVWD	Advies	Motivering / toelichting
			effecten in de omgeving. Dit valt buiten de scope van Gastvrije Waaldijk.
3.5.3 Uitgangspunt 'auto te gast'	Binnen	N.v.t.	De term 'Auto te gast' kan verschillend worden geïnterpreteerd. In het advies aan de bestuurders is dit nader toegelicht. Iedere gebruiker is te gast op de dijk en zal zich als een gast moeten gedragen. Dat betekent: rekening houden met en oog hebben voor elkaar.
3.5.4. Handhaafbaarheid, wet- en regelgeving			
Weginrichting conform norm, wet en richtlijnen om te kunnen handhaven	Binnen	Onderdeel toolbox	De gevolgde uitgangspunten voor verkeersveiligheid zijn toegelicht in het advies aan de bestuurders.
3.5.5. Weginrichting			
Gewenst gedrag van langzamer rijden wordt niet gefaciliteerd	Binnen	Opnemen in toolbox	De verkeersdeelnemer zal erop geattendeerd moeten worden dat rekening gehouden moet worden met andere verkeersdeelnemers. Een passende maatregel moet nader worden onderzocht.
3.5.6 (Gras)betontegels			
De grasbetontegels zijn gevaarlijk en geluid verhogend.	Binnen	Niet opnemen in toolbox	Zie 3.4 'Stevige bermen'
Andere kleur voor de tegels aan de rivierzijde?	Binnen	Onderdeel toolbox	De Waalband aan de rivierzijde is lichter gekleurd dan het asfalt van de rijbaan.
3.5.7 Maatwerk			
Verkeersstromen scheiden	Binnen	Niet opnemen in toolbox	Zie 3.4 'Separaat fiets-/wandelpad'
Wegbreedte aanpassen	Binnen	Onderdeel toolbox	Zie 3.4 'Voldoende breed om elkaar te passeren / andere verkeersdeelnemers te laten passeren / voldoende ruimte / juiste wegbreedte'
3.5.8 Eenheid			
Geen uniform dijkontwerp: meer ruimte voor diversiteit	Binnen	Onderdeel toolbox	Er is gekozen voor een eenduidige uitstraling en er is voldoende ruimte voor maatwerk daar waar nodig.
3.5.9 Natuur/duurzaamheid			
Natura 2000-gebied	Binnen	N.v.t.	Effecten op Natura2000 zijn onderdeel van de Projectplannen Waterwet van de diverse projecten.

Component (paragraaf)	Scope GVWD	Advies	Motivering / toelichting
3.6 Maatregelen voor de lange termijn			
Snelheidsbegrenzing (intelligent speed assistance)	Buiten	Niet opnemen toolbox	De behoefte aan maatregelen voor de langere termijn en de inbreng over de rol van gedrag bij verkeersveiligheid is in de expert-stakeholdersessie heel helder onder de aandacht gebracht. De focus ligt nu op de planning van de dijkversterkingsprojecten die in uitvoering zijn.
Verkeersstromen beperken (bv. *Enkel bestemmingsverkeer (3), Eenrichtingsverkeer)*	Buiten		
Verkeersstromen scheiden	Buiten		
Geen onderscheid lange en korte termijn	Buiten		
Maatwerk & metingen	Buiten		
3.7 Wensbeelden verkeersstromen			
Dijk niet afsluiten, iedereen moet ervan kunnen genieten	Buiten	N.v.t	Dit is de bestaande situatie en uitgangspunt voor Gastvrije Waaldijk
Fietser en wandelaar als hoofdgebruiker (5)	Buiten	Niet opnemen toolbox	Veel omwonenden zouden het gemotoriseerd verkeer op de dijk willen terugdringen. Ook VVN noemt het weren van niet-noodzakelijk autoverkeer als verreweg de belangrijkste maatregel om de veiligheid voor fietsers en voetgangers te bevorderen. Het beïnvloeden van de hoeveelheid en/of het type gemotoriseerd verkeer op de dijk zal effect hebben op het omliggende wegenstelsel. Het valt daarmee buiten de scope van Gastvrije Waaldijk. De projectgroep Gastvrije Waaldijk adviseert gemeenten lokaal te beoordelen waar dit van toepassing is en mee te nemen in hun beleid.
Regulier gebruik van de dijk moet afnemen (2)	Buiten		
Enkel bestemmingsverkeer (2)	Buiten		
Beroepsverkeer op de weg onder aan de dijk. Alleen met hoogwater op de dijk	Buiten		
Afsluiting doorgaand gemobiliseerd verkeer op gezette tijden (spits en weekend)	Buiten		
Rekening rijden	Buiten		
Alternatieve infrastructuur parallel aan de dijk	Buiten		
In de uiterwaarden fietspaden en wandelpaden	Buiten		

Component (paragraaf)	Scope GVWD	Advies	Motivering / toelichting
Knippen bij dorpen (om doorgaand verkeer te mijden)	Buiten		